MOTIE: onderzoek vereenvoudiging governance Omgevingsdiensten

Ter ondersteuning van de negatieve zienswijze van het college op de conceptbestemming van het rekeningresultaat 2024 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Onderwerp: agendapunt 01.03.01 RV Zienswijze jaarstukken 2024 en conceptbegroting 2026 Omgevingsdienst NHN

De raad van de gemeente Koggenland, in vergadering bijeen op 23 juni 2025,

Constaterende dat:

- De kosten van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voor de 16 deelnemende gemeentes in 5 jaar zijn gestegen met 17% van EUR 11,8/mio naar EUR 13,8/mio. En voor de provincie Noord-Holland met 38% van EUR 7,0/mio naar EUR 9.7/mio.
- In de praktijk de invloed van individuele deelnemers op de bedrijfsvoering beperkt is, en het budgetrecht van de individuele gemeenteraden theoretisch, gelet op de versnippering van de zeggenschap en het ontbreken van duidelijke sturingsmogelijkheden door gemeenteraden.
- Ondanks de verschuiving van het financieel ravijnjaar, de kosten van de Omgevingsdienst naar verwachting verder zullen oplopen, waardoor op andere beleidsterreinen (zoals zorg, veiligheid) en voorzieningen (bijvoorbeeld sportvelden, cultuur en dorpshuizen) nog meer zal moeten worden bezuinigd en belastingen verder moeten worden verhoogd.

Overwegende dat:

- Voor een goede democratische governance er voldoende evenwicht moet zijn tussen de lasten die worden gedragen door de gemeentes en de sturing die de gemeenteraden kunnen geven. En dat deze balans zoek is in de huidige uitvoering van de Gemeenschappelijke Regelingen, omdat het de afgelopen jaren zelden tot nooit is gekomen tot een negatieve aanpassing van de gevraagde budgetten op verzoek van de individuele of samenwerkende gemeentes.
- Het op afstand zetten van de politiek zo goed gelukt is dat de gemeentelijke politiek feitelijk geen invloed heeft op de strategische kaders en vooral op de mate van effectiviteit (wanneer de OD succesvol is) en efficiëntie die bereikt moet worden (hoe de OD haar werk doelmatig uitvoert).
- Het daarom beter is om te onderzoeken welke taken regionaal door samenwerkende gemeentes kunnen worden uitgevoerd buiten de omgevingsdiensten om en of de overblijvende (wettelijke) taken beter vanuit 1 opdrachtgever (de provincie) kan plaatsvinden.
- Zogenaamde ‘Plustaken’ mogelijk kunnen worden ingekocht door gemeentes als zij daar behoefte aan hebben.

Verzoekt het college:

1. Met AB ODNHN in gesprek gaan over de voordelen van een eenduidiger aansturing van de omgevingsdiensten door 1 opdrachtgever, te weten de Provincie;
2. Met AB ODNHN in gesprek gaan over welke taken van de Omgevingsdiensten via regionale samenwerking door de gemeenten kunnen worden opgepakt;
3. De GS te verzoeken om vast te stellen welke financiële consequenties en beperking van risico’s bovenstaande heeft voor gemeentes en provincies en hoe de financiële stromen in lijn kunnen worden gebracht met een eenduidige aansturing van de Omgevingsdienst door de provincie;
4. En de gemeenteraad van Koggenland hierover uiterlijk in december 2025 een terugkoppeling te geven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekend door:

VVD Koggenland

J. Stroomer